

۹۹، ۷۸۰۷

جايگاه سنت

در آثار ناصر سبحانی

براساس منابع اهل سنت

مؤلف: عمر عبدالعزيز

مترجم: کیومرث یوسفی

سرشناسه: عبدالعزیز، عمر، Abd al-Aziz, Umar
عنوان قراردادی: پیگاهی فرموده و حوجیه‌تی سوننه‌ت لای علامه ناصر سبحانی . فارسی
عنوان و نام پدیدآور: جایگاه سنت در آثار ناصر سبحانی، بر اساس متابع اهل سنت / مؤلف: عمر
عبدالعزیز؛ مترجم: کیومرث یوسفی.
مشخصات نشر: سنندج: زانست، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۹۷ ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ × ۵/۲۱ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۲-۷۹-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: نمایه.
موضوع: حدیث -- نقد و تفسیر، etc .Hadith -- Criticism, interpretation, etc
موضوع: سبحانی، ناصر، ۱۳۲۰ - ۱۳۶۸ . -- دیدگاه درباره حدیث
شناسه افروز: یوسفی، کیومرث، ۱۳۵۰ - ، مترجم
رده بندي کنگره: BP109
رده بندي دیوبی: ۲۹۷/۲۶۷
شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۴۳۴۶۴
وضعیت رکورد: فیبا

کتابخانه ملی ایران

جایگاه سنت در آثار ناصر سبحانی

مؤلف: عمر عبدالعزیز

مترجم: کیومرث یوسفی

ناشر: زانست

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۲-۷۹-۲

آدرس: سنندج پاساژ عزتی انتشارات زانست

تلفن: ۰۹۱۸۸۷۱۹۴۱۸ - ۰۸۷-۳۳۱۵۴۰۷۰

۰۹۱۹۸۱۲۲۸۴۰

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه‌ی نگارنده بر ترجمه‌ی فارسی
۱۵	جایگاه سنت در دین
۲۱	مقدمه‌ی نگارنده
۲۵	بند اول
۲۵	سبحانی و حجیت حدیث به روایت نگارنده
۳۳	بند دوم
۳۳	سنت نبوی در منظومه‌ی فکری سبحانی
۳۴	یکم: «كتاب» و «سنت» به مثابه دو منبع اساسی «فقه»
۳۴	دوم: وجوب رهپویی از سنت
۳۶	سوم: تفاوت قرآن، حدیث نبوی و حدیث قدسی
۳۷	چهارم: تفسیر آیه‌ی ۵۹ سوره نساء
۳۸	پنجم: سبحانی و روایات آحاد
۴۰	ششم: تقسیم‌بندی حدیث
۴۱	هفتم: منابع هدایت الاهی

هشتم: حکمت به مثابهی سنت.....	۴۲
نهم: قرآن، سنت و تصمیمات شوری، منابع سه‌گانه‌ی اسلام.....	۴۴
بند سوم	۴۷
نوآوری‌های ویژه‌ی استاد سبحانی در دانش «حدیث‌شناسی»	۴۷
یکم: از نظر حجت.....	۴۸
دوم: در تعیین و مشخص نمودن منابع تشریع.....	۴۹
چهارم: بر همان روش معتقد بود که بر اساس فرموده‌ی قرآن	۵۲
پنجم: درباره‌ی شروط مربوط به «متن» حدیث.....	۵۲
ششم: افزودن شرط برای «راوی» در سند حدیث	۵۳
هفتم: عدم باور به نسخ قرآن توسط حدیث.....	۵۵
بند چهارم	۵۷
فرازهایی از کتاب «مذکرة في علوم الحديث»	۵۷
بند پنجم	۶۵
محتوای درس‌های خداشناسی	۶۵
یکم: رؤیای مُبَشّر.....	۶۶
دوم: روزه‌ی عاشورا پیش از ظهور اسلام	۶۶
سوم: دعا مخ عبادت است.....	۶۷
چهارم: بت‌های عرب	۶۷
پنجم: ارائه صلوات خدمت پیامبر	۶۸
ششم: هدف از تلقین مردگان بدر	۶۹
هفتم: عذاب به سبب «نیت» انجام کار	۷۱
هشتم: منظور از (الْمَغْضُوبُ عَلَيْهِمْ) و (الصَّالِينَ)	۷۲
نهم: سوگند یادکردن به غیر خدا	۷۲

جایگاه سنت در آثار ناصر سبحانی / ۹

۷۳.....	دهم: تکرار توحید پس از سوگند یادکردن به غیر خدا
۷۴.....	یازدهم: دعای غیر شرعی از رسوم جاھلیت است
۷۵.....	دوازدهم: حرمت فال و طالع یینی
۷۶.....	سیزدهم: عدم رجوع و اعتماد به «عزاف» و «کاهن»
۷۷.....	چهاردهم: عدم باور به «بدهیمن و شوم بودن» اشیاء و
۷۸.....	پانزدهم: عدم افراط در تقدیس پیامبر
۷۹.....	شانزدهم: بکارگیری واژه‌ی «سید» برای پیامبر
۸۰.....	هفدهم: حرمت بدعت
۸۰.....	هجدهم: عدم وجود واژه‌ی «سیدنا» در صلوات تشهد
۸۱.....	نوزدهم: حرمت تدبیل قبور صالحان و نیک مردان به مسجد
۸۲.....	بیست: ناروا بودن نشستن بر قبور و...
۸۲.....	بیست و یکم: اویختن پارچه به درخت و... رسانیت استعانت از غیر خدا
۸۴.....	بیست و دوم: حرمت گفتن «ما شاء الله و ما شاء فالان»
۸۵.....	بیست و سوم: حرمت نام‌گذاری کسی به نام «ملک الملوك» و شاهنشاه
۸۶.....	بیست و چهارم: حرمت ناسزاگوبی به زمانه و روزگار
۸۷.....	بیست و پنجم: سفارش به حق و شکیباتی وظیفه‌ای دینی است
۸۷.....	بیست و ششم: روش صحیح دعا کردن
۸۸.....	بیست و هفتم: مفاتیح الغیب
۹۱.....	واپسین سخن و درخواستی علمی و برادرانه
۹۲.....	آتی که جایگاه و وظیفه‌ی پیامبر خدا <small>صلی الله علیہ و آله و سلم</small> را تعیین و مشخص نموده و استاد سبحانی در مباحث خود آن‌ها را دلیل بر حجت است به عنوان منبع دوم تشریع فرار داده است
۹۵	نمایه

مقدمه‌ی نگارنده بر ترجمه‌ی فارسی

سخن درباره‌ی جامگاه حدیث و حجیت سنت نبوی در اندیشه‌ی اسلامی،
مسئله‌ی علمی عمیق و گستردای است مرتبط با مباحث دامنه دار «علوم القرآن»،
«علوم الحديث» و «أصول الفقه». نگارنده قصد دارد در این اثر به ارائه راه حل برای
موضوعی محدود و مشخص پردازد که عبارت است از: جایگاه حدیث در اندیشه‌ی
استاد ناصر سبحانی. زیرا همان گونه که در مقدمه کتاب بیان شده است، مدتی
است اشخاصی در محافل مختلف، هدفدار یا ناآگاهانه تلاش می‌کنند تا استاد
«ناصر سبحانی» را به جریان «قرآنیون» منتبص نمایند. نگارنده «عمر عبدالعزیز»،
حدود نه سال از زندگی ام را با این شخصیت بزرگ سپری نموده و از نحوی
تحصیلات علوم شرعی و اهتمام ایشان به دانش و معرفت آگاهی داشته و دارم.
درست است که ایشان نسبت به بسیاری از رویکردهای معرفتی اندیشه‌ی اسلامی
تقدھایی داشته و درباره‌ی آراء و دیدگاه‌های علمای سلف مسلمان ملاحظاتی
داشتند. اما تقدھای ایشان علمی و اصلاحی بود. او در ردیف مصلحان بزرگی بود که
تلاش می‌نمودند تا اندیشه‌ی اسلامی را از جمود و انسداد رها سازند. ایشان درباره‌ی

۱۴ / جایگاه سنت در آثار ناصر سبحانی

بنیان‌ها و قواعد دانش «اصول الفقه» و «علوم الحدیث» دیدگاه‌ها و آرایی دقیق و علمی داشت و آن‌ها را در نوشته‌ها و درس‌گفتارهایش بیان داشته‌اند. موضوعی که قصد داشته‌ام در این کتاب ارائه دهم، حقیقت ملاحظات و دیدگاه‌های استاد سبحانی درباره‌ی جایگاه حدیث است. زیرا این موضوع تبدیل به گفتمانی عصری شده و طرح آن نیازمند تصحیح می‌باشد.

پس از چاپ کتاب به زبان کوردی، جناب کیومرث یوسفی ضمن مشورت با تنی چند از اندیشوران، لزوم ترجمه آن به زبان فارسی برای آشنایی فارسی خوانان شرق کورdestان با محتوای کتاب و پهرمند شدن از آن را متذکر شده و پیشنهاد ترجمه آن به فارسی را مطرح نمود. ضمن تشکر از مترجم که این اثر را به صورتی شایسته و درخور ترجمه نمود، بنا به درخواست وی این مقدمه را برای چاپ فارسی کتاب نوشتم. بدین امید که مورخ‌خلیلت خداوند متعال قرار گرفته و برای خوانندگان نیز مفید واقع شود.

کتاب حاضر گرچه از نظر حجم کوچک می‌باشد، اما از نظر موضوع و محتوا بالارزش است. زیرا این کار در واقع نشان دادن و بیان نکات و حقایقی علمی‌ای است که اگر در این برده زمانی و فوری ارائه نمی‌شد احتمال داشت مسأله قلب واقعیت شده و به گونه‌ی وارونه و نادرست در اذهان جای گیرد؛ و چون خود از تزدیک شاهد و ناظر فعالیت‌ها و اندیشه‌های استاد سبحانی بودم، وظیفه خود دانستم که این دین علمی و تاریخی را اداء نمایم.

سپاس از مترجم، سلام بر روان پاک ناصر سبحانی... سپاس و ستایش سزاوار پروردگار متعال است.

عمرعبدالعزیز، سلیمانیه

۲۰ رمضان ۱۴۰۸ میلادی